

Saksnr.: 2013/7649
Løpenr.: 71079/2013
Klassering: A40
Saksbehandler: Jørn Holger Larsen

Møtebok – Saksframlegg

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Yrkesopplæringsnemnda	14.11.2013	
Opplæring, kultur og helsekomiteen	19.11.2013	

Høring. Forslag til endringer i opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøyskoleloven

Vedlegg

Ingen.

Bakgrunn for saken og fakta

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring et forslag om endringer i opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøyskoleloven. I høringsutkastet, som har svarfrist 6.12.2013, foreslås følgende endringer og begrunnelse for disse:

Presisere kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket.

I meld. St. 20 (2012-2013), På rett vei – Kvalitet og mangfold i fellesskolen, står det at departementet, for å få til en bedre etterlevelse av lovverket, tar sikte på å sende på høring et forslag om presisering av opplæringslovens og privatskolelovens krav til forsvarlig system for å følge opp lovverket.

Fjerne kravet om sakkyndig vurdering ved vedtak om inntil to år ekstra i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring.

Forslaget innebærer å forenkle saksbehandlingsreglene for vedtak om ekstra tid i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring.

Lovfeste fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel.

Forslaget innebærer å endre opplæringsloven slik at fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel følger direkte av loven.

Hjemmel for Utdanningsdirektoratets behandling av personopplysninger fra grunnopplæringen.

Forslaget går ut på å tydeliggjøre det rettslige grunnlaget for den behandling av personopplysninger fra grunnopplæringen som Utdanningsdirektoratet i dag foretar.

Denne behandlingen utfører direktoratet på vegne av Kunnskapsdepartementet. Det foreslås ikke nye registre eller en hjemmel som innebærer innhenting av nye opplysningstyper sammenlignet med idag, kun tydeliggjøring av det rettslige grunnlaget for dagens behandling av personopplysninger.

Fylkeskommunens behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak til videregående opplæring, herunder formidling av læreplasser.

Forslaget går ut på å presisere det rettslige grunnlaget for fylkeskommunenes behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak til videregående opplæring. Hensikten er å tydeliggjøre at fylkeskommunene kan behandle de nødvendige personopplysninger både lokalt og i et felles inntakssystem, slik det gjøres i dag.

Krav om politiattest ved tilsetning i folkehøyskole

Opplæringsloven og privatskoleloven fastsetter krav om framleggelse av politiattest ved tilsetninger i faste og midlertidige stillinger på både grunnskolenivå og videregående nivå, jf. opplæringsloven § 10-9 og privatskoleloven § 4-3. Lov 16.12.2002 nr. 72 om folkehøyskoler (folkehøyskoleloven) har ingen bestemmelse om krav til politiattest.

Fylkesrådmannens vurdering

Fylkesrådmannens vurdering av og forslag til konklusjon i forbindelse med de ulike endringsforslagene som fremsettes i høringsnotatet fra Kunnskapsdepartementet, fremgår av forslag til vedtak.

Fylkesrådmannens forslag til vedtak

Østfold fylkeskommune avgir høringsuttalelse i forbindelse med Kunnskapsdepartementets forslag til endring i opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøyskoleloven som følger:

Kapitel 2

Presisere kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket.

Østfold fylkeskommune støtter forslaget til endring i opplæringsloven § 13-10 andre ledd. Endringen innebærer i hovedsak at presiseringer og stadfesting av allerede innfortolkede krav, som en del av gjeldende rett, skrives direkte inn i lovteksten i opplæringsloven. Det er i forslaget presisert at kravet om forsvarlig system og praksis for å følge opp lovverket også medfører at det må være klargjort og oppfattet av ansvarlige på alle nivåer i organisasjonen hvilke ansvarsforhold som ligger til grunn for oppfølging av opplæringsloven. Ut over det som i dag følger av gjeldende rett foreslås det krav om dokumentering i de tilfeller der et ansvarsnivå rapporterer oppover at det ikke er mulig å følge opp lovverket innenfor de rammer som er stilt til rådighet. Forslaget innebærer en stadfesting og tydeliggjøring av ansvar for rapportering mellom ansvarsnivåene. Dokumentasjonen vil være omfattet av arkivloven.

Kapitel 3

Fjerne kravet om sakkyndig vurdering ved vedtak om inntil to år ekstra i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring.

Østfold fylkeskommune støtter forslaget til endring i opplæringsloven § 3-1 femte ledd. Hensikten med forslaget er å forenkle saksbehandlingsreglene for vedtak om ekstra tid i videregående opplæring for elever med rett til særskilt språkopplæring. Østfold fylkeskommune vil poengtere at sakkyndig vurdering er et viktig element i elevenes rettssikkerhet, og den er et viktig dokument for skolen som skal gjennomføre opplæringen. Når det gjelder endring av saksbehandlingsreglene for utvidet tid for elever med vedtak om særskilt språkopplæring etter opplæringsloven § 3-12, kan ikke Østfold fylkeskommune se at det foreligger noen tungtveiende grunner for at PP-tjenesten skal vurdere, og utarbeide en sakkyndig vurdering i disse tilfellene. Vedtaket vil fremdeles bli truffet av fylkeskommunen på bakgrunn av grundige vurderinger av elevenes språkkunnskaper, slik at eleven får samme rettigheter som tidligere, bare kortere saksbehandlingstid.

Kapitel 4

Lovfeste fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel.

Østfold fylkeskommune støtter forslaget om ny § 13-2a i opplæringsloven: *Plikt for fylkeskommunen til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregående opplæring i fengsel.* Selv om høgskole og universitet ikke reguleres av opplæringsloven er det vår oppfatning at veiledning av innsatte som studerer ved høgskole og universitet, på samme måte som grunnskoleopplæring, bør nevnes i paragrafen som beskriver fylkeskommunens ansvar. Erfaring fra opplæring i kriminalomsorgen i Østfold og rapport fra Fylkesmannen i Hordaland viser en økende andel innsatte som studerer ved høgskole og universitet. I 2012 var det på landsbasis 184 innsatte som studerte ved høgskole og universitet. Studiene er nettbaserte, men fylkeskommunen vil, via den enkelte skole som er ansvarlig for opplæring i fengslene, bruke ressurser til veiledning av studenter. Begrepet «spesialpedagogisk hjelp» som brukes i overskriften bør byttes ut med *spesialundervisning*, da spesialpedagogisk hjelp er tiltak for barn i førskolealder.

Kapitel 5

Hjemmel for Utdanningsdirektoratets behandling av personopplysninger fra grunnopplæringen.

Østfold fylkeskommune støtter forslaget til endring i opplæringsloven § 14-4, som innebærer at 2. – 7. ledd legges til eksisterende lovtekst. Slik forslaget fremkommer i høringsdokumentet, er det kun snakk om en presisering og kodifisering av tidligere praksis. Formålet med forslaget er å styrke muligheten for å drive kvalitetsutvikling, styring og administrasjon av grunnopplæringen og administrasjon av tilskuddsordninger for grunnopplæringen. Forslaget kan inneholde enkelte utfordringer med hensyn til personvernet, sett både ut fra personvernlovgivningen og EMKs regelverk. Det fremkommer i forslaget at rapporteringsplikten, der det er hensiktsmessig, vil gå foran lovpålagt taushetsplikt jf foreslått § 14- 4 fjerde ledd. Dette er i tråd med ordinær praksis ellers i forvaltningen. I forskningsøyemed og for å avklare straffbare forhold med videre er dette vanlig praksis.

Det foreslås reservasjonsrett i forhold til bruk av innrapporterte opplysninger. Dette bør gi den enkelte et godt personvern. Hensynet til nasjonale myndigheters mulighet til å drive

kvalitetsutvikling og følge med på utviklingen i Norsk skole bør gå foran et strengt personvern. Det fremkommer at opplysningene skal oppbevares i ti år etter at de er innrapportert, noe som også er i tråd med tilsvarende praksis for oppbevaring av personvernopplysninger innenfor andre registre. De foreslåtte endringer i opplæringsloven § 14-4 er godt begrunnet ut fra formål og hensikt, og anses å være et godt redskap for utdanningsmyndighetene. Innrapportering av personopplysninger kun etter skriftlig aksept vil kunne gi svakheter i forhold til validitet på de undersøkelsene som gjennomføres.

Kapitel 6

Fylkeskommunens behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak til videregående opplæring, herunder formidling av læreplasser.

Østfold fylkeskommune støtter forslaget til ny § 13-11 i opplæringsloven. Paragrafen tar sikte på å presisere, tydeliggjøre og sikre fylkeskommunens rettslige grunnlag for det ansvaret den har for inntak til og administrasjon av videregående opplæring. Det er særlig i forhold som tydeliggjøres: Plikt for kommunene til å overføre nødvendige opplysninger om elever i 10. trinn. Det andre forholdet gjelder hjemling av fylkeskommunens rett til å behandle personopplysninger. Det understrekes at forslaget i stor grad følger opp dagens praksis. Forslaget til ny § 13-11 ser ut til å gi fylkeskommunen de nødvendige opplysninger og det nødvendige handlingsrom for å gjennomføre inntak til og administrere videregående opplæring.

Kapitel 7

Krav om politiattest ved tilsetning i folkehøyskole.

Østfold fylkeskommune støtter forslaget til ny § 6 i folkehøyskoleloven. Mens både opplæringsloven og privatskoleloven har bestemmelser om politiattest i forbindelse med ansettelser i grunnskolen og videregående opplæring, mangler slik bestemmelse i folkehøyskoleloven. Folkehøgskolen er en del av det norske utdanningssystemet. Siden formålet med fremleggelse av politiattest er å hindre seksuelle overgrep mot unge mennesker, anses det relevant å innføre krav til politiattest ved ansettelser i folkehøgskolen på lik linje med de reglene som allerede gjelder ved ansettelse i grunnskole og videregående opplæring.

Konklusjon

Østfold fylkeskommune støtter, slik det fremgår av drøftingene ovenfor, kunnskapsdepartementets forslag til endringer i opplæringsloven, privatskoleloven og folkehøyskoleloven. Endringsforslagene er i hovedsak en presisering, tydeliggjøring, stadfesting og/eller hjemling av den praksis som allerede finnes på de ulike områdene. Forslag om krav til politiattest ved ansettelser i folkehøyskolen medfører en faktisk endring, men vil være å betrakte først og fremst som en harmonisering av reglene som omhandler ungdom i det norske utdanningssystemet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Kunnskapsdepartementet har for samtlige forslag vurdert økonomiske og administrative konsekvenser av de foreslåtte endringene. Departementets konklusjon er at forslagene ikke innebærer nevneverdig merbelastning, verken av administrativ eller økonomisk art for fylkeskommunen. Østfold fylkeskommune er enig i departementets vurdering med hensyn til nevnte konsekvenser.